

MLADEN ŠVAB (Zagreb, 19. travnja 1945.
- Zagreb, 24. listopada 2000.)

Nesretnim slučajem iznenada nas je napustio naš prijatelj, kolega i suradnik Mladen Švab. Rodio se, kao sin Geze i Jolande rođ. Rosner, 19. travnja 1945. u Zagrebu, gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Na studiju jednopredmetne povijesti dipomirao je 1973. godine, a iste godine upisao je poslijediplomski studij pomoćnih povijesnih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zadru. Naslov magistra pomoćnih povijesnih znanosti stekao je 1977. kad je obranio magisterski rad *'Kronologija' arhidjakaona Goričkog Ivana kao izvor za povijesnu znanost*. Početkom 1978. zaposlio se u tadašnjem Institutu za historiju radničkog pokreta Hrvatske. U veljači iste godine članovi povjerenstva Znanstvenog vijeća dr. Vera Ciliga, dr. Bosiljka Janjatović i dr. Ivan Jelić izabrali su Mladena Švaba u zvanje znanstvenog asistenta. Krajem ožujka 1981. sporazumno je raskinuo radni odnos u Institutu. Uskoro se zaposlio u Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža gdje je dulje vrijeme bio urednik za povijest u uredništvu uglednoga *Hrvatskoga biografskog leksikona*. Na tom je profesionalnom mjestu ostao do svoje rane i tragične smrti.

Švab je objavljivao u najvažnijim historiografskih časopisima i kulturno-znanstvenim glasilima: *Historijskom zborniku*, *Časopisu za suvremenu povijest*, *Povijesnim priložima*, *Radovima Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža"*, *Radovima Zavoda za hrvatsku povijest*, *Vijencu*, *Suvremenoj lingvistici*, *Onomastici Jugoslavici*, *Arhivskom vjesniku*, *Novoj Matici*, *Priložima za istraživanje hrvatske filozofske baštine*, *Buzetskom zborniku*, *Zvonu* i dr. Osobito se isticao po pisanju znanstvenih ocjena i prikaza. Kad su urednici htjeli dobiti za svoje časopise pravu, stručnu ocjenu nečije upravo izašle knjige, onda su mogli biti sretni ako je Švab prihvatio taj često nezahvalni posao. Na temelju pozamašnog znanja o raznim povijesnim razdobljima i metodama historijskog istraživanja

znao je doista kritički ocijeniti historijska djela, a da se nije ustručavao napisati ni ponekad neugodne istine o recenziranim knjigama.

U izradi bibliografskih radova Švab je bio sigurno najpouzdaniji autor. Njegovi prilozi na tome području bili su primjer kvalitete i savjesnosti. Stoga su vrlo često organizatori znanstvenih skupova i priređivači jubilarnih zbornika redovito koristili Švabovu darovitost za stvaranje takvih historiografiji uvijek korisnih radova.

Posljednjih godina Švab je aktivno surađivao s Hrvatskim institutom za povijest. U njegovim časopisima objavio je zapažene pregledne radove kao što su "Kritički pregled historiografije o kralju Petru na kraju XI. stoljeća" (*Povijesni prilozi* 17 iz 1998.) i nastavak članka "Pregled literature o ulozi slobodnih zidara u povijesti hrvatskih zemalja" (*Časopis za suvremenu povijest* br. 2/1997.). Posljednji je naslov bio nastavak članka objavljenog u ČSP-u br. 2/1978., a kako je sam Švab naglasio tema o slobodnom zidarstvu tada nije mogla biti uvrštena u službeni program rada Instituta.

Kao suradnici *Hrvatskog biografskog leksikona* osobito se s poštovanjem sjećamo poticajnih razgovora u kojima je Švab kao istinski erudit pokazao izvrsno poznavanje različitih povijesnih epoha. Ne zaboravljamo i uvijek zanimljive razgovore o hrvatskoj historiografiji o kojoj je znao brojne pojedinosti. Nama je bilo najvažnije da je Švab uvijek s radošću otvarao vrata svoje bogate riznice spoznaja i s njima nas trajno obogaćivao. Poslije velikih promjena početkom 1990-ih godina pred lice javnosti iznio je cijeli niz portreta zaobilaženih osoba iz suvremene hrvatske prošlosti. Tema njegove doktorske disertacije o Mati Ujeviću - utemeljitelju suvremene hrvatske enciklopedistike - bila je prihvaćena na Fakultetskom vijeću Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Na žalost, iznenadna smrt omela ga je da obrani tezu. Njegov lik ostat će trajno prisutan u hrvatskoj historiografiji.

Stjepan Matković i Zlatko Matijević